

Tone Brulins wondere wereld

Een theatermaker tussen woord en beeld

Het Theaterfestival besteedde extra aandacht aan de figuur en het werk van theatermaker Tone Brulin. Op dit ogenblik is hij bezig aan een groot grafisch werk voor het Anderlechtse metrostation Bizet.

Etcetera publiceert de eerste foto's. Een beschouwing van Paul De Bruyne.

Foto Herman Sorgeloos

Onlangs zei Tone Brulin over zichzelf: "Ik heb geacteerd, decors gemaakt, geregisseerd, groepen opgericht en weer ontbonden... allemaal om een beter toneelschrijver te kunnen worden." Misschien gebruikte hij niet helemaal die woorden. Maar iets van die strekking was het toch. Het lijkt een wat gekke uitspraak voor wie de carrière van de man kan overzien. Maar er zit toch ook wel een zekere logica in de opmerking.

De voorbije jaren is Brulin - als hij al met toneel bezig was - alleen maar actief geweest als schrijver. Met name Rufus Collins van de multi-culturele groep De Nieuw Amsterdam heeft er voor gezorgd dat Brulin actief is gebleven. In 1987 schreef Brulin voor die groep *Clover Fields*, in 1989 het hierbij afgedrukte *De Nacht van de Brandende Apen*, en voor 1992 is een stuk over

Columbus' aanvaring met Amerika in voorbereiding. Het stuk zal *Kawa'i* (opstand) heten en in Paramaribo gespeeld worden door de Indiaanse groep Epakadono in een regie van Rufus Collins.

Op dit moment is Brulin een toneelschrijver. Dat staat buiten kijf. Een toneelschrijver die zich - met wisselend succes - tracht te verweren tegen de als aanmatigend ervaren houding van de regisseurs van dienst, ook binnen het gezelschap De Nieuw Amsterdam (DNA).

Dat Brulin zijn schrijverschap met enig aplomb affirmeert zal ook wel te maken hebben met iets als ijdelheid. Een schrijver staat nu eenmaal hoger op de maatschappelijke hitparade dan de andere functies binnen de theaterwereld.

Toch doet Brulin zichzelf onrecht aan als hij zijn hele theaterarbeid ondergeschikt maakt aan zijn auteurschap. Brulin de scenograaf en Brulin de theaterpedagoog zijn minstens even belangrijk als Brulin de schrijver. Misschien zelfs belangrijker.

Een theaterpedagoog

De Vlaamse theatergeschiedenis kent niet veel pedagogen met enige *renommée*. Twee namen komen automatisch naar voren: Teirlinck en van der Groen. Zou het nu echt toeval zijn dat Brulin zo dicht bij die twee heeft gestaan? Wat er ook van zij, Brulin hoort in dat lijstje thuis. Met dat niet onbelangrijke verschil, dat zijn invloed zich vooral buiten de grenzen manifesteert.

In de literatuur over Brulin wordt nogal eens, ook door de man zelf, uitgepakt met het feit dat hij internationale theaterpedagogen in Vlaanderen heeft geïntroduceerd: Craig, Artaud, Grotowski. Om er een paar te noemen. Het zijn geen leugens. Maar feit blijft dat de invloed op het Vlaamse theater van die namen zo goed als nihil is. Het blijft wel aardig dat er iemand was die de moeite nam de internationale ontwikkelingen op de voet te volgen en genoeg missionarisbloed bezat om die kennis ook te willen verspreiden.

De invloed van Brulin als pedagoog is groter geweest op al die verre plekken waar hij heeft gewerkt als theateranimator: Zuid-Afrika, Curaçao, Maleisië, Nicaragua, etc. etc. Brulin is op veel van die plekken nog altijd een begrip - soms decennia nadat hij is voorbijgewandeld. Er zijn mensen op de hele wereld die getuigen van zijn invloedrijke houding: een authentieke romantische houding. Steeds opnieuw heeft hij theatermakers gestimuleerd een eigen nationale theatercultuur te

